

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
podelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
semstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

Poslunina plačana v gotovini. Cena današnje šte. 75 para.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. L. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priliježje desno. Tele-
fon št. 24. — SHS posthodnega
računa šte. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
opira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, petek 31. julija 1925.

Leto: VI. — Številka: 171.

CURIH, 30. julija. (Izv.) Sklepni tečaj.
Pariz 24.46, Beograd 9.25, London 25.02,
Praga 15.14, Milan 18.93, Newyork 515,
Dunaj 0.007250.

ZAGREB, 30. julija. Svica 10.72—10.83,
London 238—270, Berlin 1307—1311, Du-
naji 87—97, Praga 164.05—166.05, Milan
201.30—203.70, Newyork 55.02—55.62.

Ostra kritika sedanje finančne politike.

Enourni govor posl. Demetroviča (sam. dem.) na današnji dopoldanski skup-
ščinski seji.

BEOGRAD, 30. julija. Po izvršenih
formalnostih se je nadaljevala na da-
našnji dopoldanski seji narodne skup-
ščine podrobna debata o proračunskih
dvanaestih. Kot prvi govornik je na-
stopil poslanec

Juraj Demetrovič (sam. dem.).

V svojem enournem govoru je kriti-
ziral principe vladne finančne politike
ter protestiral med drugim, da se vlada
ponovno bavi z idejo kuluka, ki naj bi
se zopet uvedel v jeseni. Ostri kritiki in
analizi je podvrnil govornik osnove o
štedenju v državnem aparatu, ki jih ta-
ko brani finančni minister. Omenil je
med drugim, da uvaja finančni minister
štedenje tam, kjer bi bila najbolj potre-
bna izdatna državna pomoč. Minister
štedi pri izdatkih za uradništvo in upo-
kojenec, in ni še rešil vprašanja razlik
draginskih doklad uradništva, čeprav
je bil podal dalekosežne obljube. Govor-

nik je v nadaljnjih izvajanjih povdaril,
da mora država in finančna uprava šte-
diti predvsem pri neproduktivnih izdat-
kih. Potrebna je temeljita reorganizaci-
ja celokupne državne uprave. Nato je
izpurno govoril o položaju jugoslovans-
ke industrije in je omenil, da bo uved-
ba nove carinske tarife prinesla indu-
striji novih bremen. Nadalje je konsta-
tiral, da imajo sedaj banke dovolj de-
narja, med tem ko so vasi brez njega.
Banke padajo polagoma v roke tučev.
Država se je finančno opomogla,
ljudstvo pa je postalo finančno slabše.

Za njim je govoril posl.

Dimitrij Vujić (zemlj.)

nakar je bila seja zaključena. Prihodnja
seja se vrši danes popoldne ob 4. uri.
Na tej seji bo najbrže sprejet tudi v
podrobni razpravi vladni predlog o pr-
oračunskih dvanaestih.

Tiskovni zakon bo vendarle sprejet že v soboto?

Jutri se bo debata zaključila.

BEOGRAD, 30. julija. Danes ob 8. uri
zjutraj se je začela plenarna seja zaka-
nodajnega odbora. Nadaljevala se je
razprava o tiskovnem zakonu. Debata

bo bržkone jutri zaključena in vsa zna-
menja kažejo, da bo tiskovni zakon ven-
darle že v soboto sprejet.

Anglija pred nevarnimi dogodki.

Brezupen položaj v rudarskem vpraša-
nju. — Iturna nepretrgana pogajanja
bezuspešna.

LONDON, 30. julija. Sinoči je imela
Baldwinova vlada daljšo sejo o preteči
rudarski stavki. Kljub temu, da se ru-
darsko vprašanje ni rešeno, ni vlada v
ničemer izpremenila svojega stališča.
Po uradnih vesteh niso večerajšnja po-
gajanja prinesla nikakega zadovoljive-
ga rezultata.

Tajnik rudarskih organizacij je te-
kom noči izjavil, da je položaj brez-
upen. Pogajanja se bodo danes ob 10.
uri nadaljevala.

Ministrski predsednik se je pogajal
nepretrgoma 14 ur z zastopniki delav-
stva in podjetij, a ni imel na nobeni stra-
ni uspeha.

Madžari demonstrirajo proti vojaški kontrolni komisiji.

Dogodek v Sobotišču.

BUDIMPEŠTA, 29. julija. Večraj je
prispele v Sobotišče (Szombathely) med-

narodna vojaška kontrolna komisija, da
bi preiskala stanovanja v župnijski pa-
lači. Veliki župan je izjavil, da se to
lahko zgodi le na podlagi sodnega odlo-
ka. Ker pa odloka ni bilo moči dobiti že
tekem večerajšnjega dne, je komisija o-
stala čez noč v župnijski palači. Danes
se je zbralo pred palačo ogromna mno-
žica ljudstva, ki je demonstrirala proti
kontrolni komisiji. Oblasti so skušale
množico pomiriti, a so našle gluha uše-
sa. Množica je vdrila v poslopje, odkoder
pa jo je kmalu napodila močna četa po-
licistov in nato razkropila. Mestni po-
veljnik in župnijski predstojnik so iz-
rekli komisiji svoje obžalovanje. (Tako
uradna vest. Razmere v Hortyjevi Ma-
džarski pa ne izključujejo možnosti, da
je bilo vse dogovorjeno. V župnijski pa-
lači so že vedeli, česa se imajo bati. Ur.)

—□—

LJUBLJANSKA BLAGOVNA BORZA.

Lesno tržišče.

LJUBLJANA, 30. julija. Tramovi
8:11, 11:11, 11:13, naklad. postaja, denar
in blago 290. Hrastove deske, 43 mm, 265
in obmejna postaja, denar 13.50. Bukov
les, naklad. postaja, denar 18.50.

Vojna v Maroku.

Maribor, 28. julija.

Zo dolgo časa prinašajo listi dan za
dnem vesti iz Maroka. Najprej so se
tepli z maroškim uporniki španski vo-
jaki. Španska redna vojska je bila pora-
žena in potolčena in širom Afrike in
Azije je šel glas o tej pomembni zmagi
mohamedancev nad neverniki, kolo-
nialnih podanikov nad gospodarji. Pod
poveljstvom enega najnemirnejših du-
hov severnoafriških gor, proslulega
Abd-el Krima so se nedavno uprli tudi
Rifanci in započeli oster boj proti Evro-
pejcem v francoski sferi Maroka. Fran-
cozi niso bili pripravljeni na take do-
godke in so v nekotikih spopadih podle-
gli. Ustašem je to podžgalo pogum in
Abd-el Krimu se je kmalu pridružilo še
nekaj gorskih plemen, ki so dotlej stala
ob strani in čakala. Tako je dobila ta
pobuna značaj vojne in afriški nasprot-
nik se je osredil k ostri ofenzivi proti

slavni in izkušeni francoski vojski. Le-
ta pa ni bila ravno evet francoske arma-
de; tujske legije se niso nikdar preveč
obnesle in so zlasti na ozemlju, ki je ze-
lo težavno in zahteva ogromnega napo-
ra, prilično hitro opešale. Tako se je
zgodilo, da so lahko Rifanci nekaj časa
triumfirali.

Francijo so začeli dogodki skrbeti,
zlasti ker so dobili resno politično ozad-
je. V Maroku ne gre za kako industrijs-
ko izmозgavanje ljudstva ko na pr. kje
na Kitajskem. Tu gre predvsem za svo-
bodna morská pota, za vrhovno oblast
nad napol civiliziranimi plemeni na
afriški obali Sredozemskega morja in za
prestizj (ugled in upliv), ki ga hočejo
imeti Evropejci v Afriki in Aziji. Če bi
bila Francija v Maroku resno poražena,
bi to bolj škodovalo njenemu ugledu v
kolonijah nego zmagitima izgubljená vo-
jna v Evropi. Ta položaj so začeli izrab-
ljati francoski komunisti in agitirali

proti vladi, češ, da je vojna v Maroku
krivična, nepotrebna in imperijalistič-
na. Komunisti so in še podpirajo vstaše,
doma pa zagovarjajo defetizem. S taki-
mi gesli vzbujajo pozornost in si pridob-
ivajo pristaje. Tudi sovjetska Rusija
zlorado neti vojni ogenj v Afriki in po-
ročila pravijo, da je ruskih emisarijev
vedno več v vseh severnoafriških me-
stih. V kolikor so resnične trditve, da se
v spor vmešavajo tudi nemški zakrinka-
ni militaristi, je težko dognati, never-
jetno pa to ni, ker Nemci sigurno z ve-
seljem škodujejo Francozom, če se jim
le ponudi prilika.

Francozi so stopili v pogajanja s
Spanci, da bi le-ti prišli Rifance z dru-
ge strani in jih na ta način razgnali in
preplašili. Pogajanja so uspela in napo-
vedujejo za bližnje dni skupno franco-
sko - špansko ofenzivo, ki bo za Maroko
velikega pomena. Medtem so nastopili
novi važni momenti: V Maroku je pri-
spel eden najboljših francoskih vojsko-
vodij maršal Petain. Njegov prihod je
vplival blagodejno na francoske vojaške
čete in položaj se je za Francoze močno
izboljšal. Abd-el-Krim je stavil ponudbo
za premirje, v kateri zahteva, da naj
Francija prizna neodvisnost rifanskih
plemen. Zdi se, da je ta ponudba le pre-
teveza, ki jo namerava vojda vstavev iz-
rabiti za to, da ojači svoje nekoliko
zrahljane sile in vžve v bojevniki novo
bojno navdušenje. Trenutno je položaj
v znamenju priprav za odločilno bitko
in šele po bitki se bo situacija razčistila.

Abd-el-Krim pravi, da se bori za ne-
odvisnost afriških plemen. Francozi tr-
de, da je to navadna vstaša nahujkanih
kolonijalcev, ki se bunijo na račun ko-
munistične »svetovne revolucije«. Da
Abd-el-Krim ni komunist in da niti ne
sanja o Marxovih in Leninovih naukih,
je jasno. Abd-el-Krim je poglavar ple-
mena, ki hoče vladati in si despotsko
pridobiti oblast nad drugimi plemeni.
To je družabni proces, ki ga poznamo
pri vseh napol omikanih plemenih in ki
ga beleži tudi zgodovina evropskih na-
rodov. Nemara je to nastajanje novega
naroda. Ne vemo. Toda za sedaj gre za
to: ali bo francoski prestiž rešen in
evropska vrhovna oblast v Afriki utrje-
na li ne. Gre za interese zapadne civili-
zacije proti afriški in azijski »primitiv-
nosti«. Komunisti so v tej borbi med
kulturnim imperijalizmom in primitiv-
nim svobodoljubjem zgolj zloradi pod-
pihovalec, ki skušajo kar najbolj škodo-
vati evropskemu imperijalizmu, ki edi-
ni širi v Afriki in Aziji zapadno civili-
zacijo. Stara in dolgoletna, zares dra-
matična borba. Toda borba, ki je neiz-
ogibna. Abotno bi bilo misliti, da se bo
dalo afriška plemena oprijeti Leninovih
naukov, verjetno pa je, da se dajo do-
bro izrabiti za boj proti evropskim ve-
lesilam. Lokavo se smeje in muza ne-
omikani Afrikanec tja čez Sredozemsko
morje in pravi: »Mogočni ste, a kaj če
sme mi še mogočnejši!«

Boji v Maroku so stari in ne bodo
tako kmalu prenehali. Pravzaprav so
samo epizoda v boju med Evropo in nje-
nimi kolonijami. Taki boji bodo trajali
še dolgo, z njimi se bodo primitivni na-
rodi jačali in nazadnje bo najbrže pod-
legla Evropa, ki bo sama uvidela, da je
treba s temi narodi skleniti pošten in
pravičen sporazum. B.

Dnevna kronika.

— O političnem položaju je napisala
zagrebška »Riječ« dne 30. t. m. »Skok
Puceljev v Radičev klub in koketiranje
ostanka (4) razbite zemljoradničke vojs-
ke z radičevskim delom v naši vladi, ni-
so nikakor prijetni simptomi za sedanjí
položaj. Radikali gledajo po strani radi-
čevsko jačanje. Pričakovali so razpad,
sedaj pa se pojavlja to, kar smo jim mi
predokovali: da se je s sporazumom za-
ustavil proces propadanja radičevske
stranke med ljudstvom in da se dviga
pošast velike razredne zemljedelske
stranke, ki ne bi niti Srbom pustila na
miru... Radikali so pričakovali, da bo
Pucelj prestopil k njim in da bodo do-
bili preko njega nekako jedro za svojo
stranko v Sloveniji. Toda Pucelj je žal

med radičevce in še zahteva kot edini
Slovenec, da mu dajo za nagrado mini-
strski stolec, da bo sporazum zares
SHS, ne le SH.

— Ave Thenis! Naročita strana v »Ju-
trašnjem listu«, ki je topot sam g. Stje-
pan Radič, je zapela v zadnji številki
nekak »Te Deum laudamus«. Zapela ga
je boginji pravice Temidi, ki je srečna
varovala Radiča v zaporih. Temidivni
služabniki — hrvatski sodniki — so viso-
ko umevali svojo nepristranost in so z
Radičem postopali tako, da je bilo za-
doščeno praviči, zakaj policijske oblasti
so hotele spraviti v ječo — nedolžnega
Ker vemo, da tiči v zaporih mnogo lju-
di, ki so zagrešili veliko nedolžnejšo po-
litična dejanja nego Radič, je ta slavo-
spev hrvatskim sodnikom nekoliko sum-
ljiv in ne vemo, ali mu bodo zanj pre-
več hvaležni. Nemara pa se Radič pri-
poroča za — prihodnjčji!

— Konjerejske prireditve v Ljuto-
meru. Na razstavi konj, ki se vrši dne
15. avgusta v Ljutomeru, se bo videl
prvovrsten kasački (traberski) in toplo-
krvni material. Nadvse zanimiva bo tu-
di uporabnostna preizkušnja kasačev, ki
bo pokazala, da je kasač prvovrsten dir-
kač, pa tudi v kmetiskem gospodarstvu
popolnoma uporaben konj. Drugi dan,
16. avgusta se vrše dirke za katere je
priglasenih lepo število tekmovalcev. —
Po dirki ljudska veselica v gostilni
Rajh na Moti. Godba vojaška. Kder se
hoče udeležiti te poldesetletnice. Kola
jahača i vozača v Ljutomeru ima ugodne
železniške zveze na vse strani. Dne 16.
avgusta zvečer bo vozil najbrže tudi po-
sebni vlak iz Ljutomera do Pragerske-
ga. Iz Maribora odhajajo dne 15. avgu-
sta ob 8. uri zjutraj avtomobili z Graj-
skega trga; vozina do Ljutomera za o-
sebo 40—70 Din. Iste dni se vrši v Ljuto-
meru tudi obrtna razstava; priprave za
njo so v polnem teku. Podrobnosti na
plakatih.

— Med ruskimi begunci. Iz Sarajeva
poročajo: Rus Kušnjarov, po poklicu
zobotehnik, je bil nastavljen pri železni-
ški direkciji v Sarajevu. Z njim je bil
tudi njegov prejšnji pomočnik Rus Mi-
hajlo Vasilin. Kmalu pa je Kušnjarov
opazil, da se za pomočnika zanima nje-
gova žena. Radi tega je nagovarjal ne-
kega ruskega begunca, da naj rani Va-
silinu desno roko, tako da bo nesposoben
za delo. Ta pa je ogradil zadevo policiji,
ki je Kušnjarova takoj aretirala.

— Mlada krščanska deklica žrtve ver-
ske mržnje. V vasi Gjumaliji se je zgo-
dila pretekli četrtek krvava ljubavna
drama, ki jo je povzročila verska mrž-
nja. Tam, kjer žive skupaj mohamedan-
ci in kristjani, je velika pregruha če se
zaljubi kristjanka v Turka. To se je
zgodilo hčerki kmeta Trajkovića, 14letni
Gorazdi, ki je ljubila mladega Turka
Hasana Djekiraca. V četrtek ju je zal-
til v objemu oče Trajković. Hasan je
moral zbežati v gozd, od kodar se ni
vrnil. Gorazda pa je zbežala domov, po-
grabila nož in si prerezala zrljo.

— Transport našega tobaka preko Gr-
čije. Naša država bo transportirala pre-
ko Grške velike količine tobaka. Za kar
je grška vlada že dala dovoljenje.

— Vstop v tujsko legijo v Franciji.
Naje oblasti obveščajo one, ki so vsto-
pili v tujsko legijo, da ne morejo biti
oproščeni. Vsak, kdor vstopi v legijo
mora podpisati pogodbo, s katero se ob-
vezuje do bo služil pet let za plačo 500
frankov. V takih primerih ne more na-
še pariško poslanstvo intervenirati le
naj zato vsakdo, kdor potuje v svet in
se misli začasno spraviti pod streho e
tem, da vstopi v tujsko legijo, dobro
predvidi dalekosežnost svojega koraka.
(V tujski legiji službujejo tudi veliko
naših državljanov, ki so prav radi brez-
poselnosti in deloma iz veselja do pusto-
lovščin zašli na to pot. Vsi so seve hudo
razočarani in potrli, a zstopiti ne more-
jo in jim — kakor je videti iz zgornje-
ga službenega obvestila — tudi država
ne more pomoči. Pozor torej! Ured.)

— Zionistični kongres se bo otvoril na
Dunaju dne 18. avgusta. Kongres bo
zdržen tudi z nastopom 2500 židovskih

Lastnik in izdajatelj: Konsorcijski tiskarni zavod, Glavni in odgovorni urednik: Vekoslav Spindler, — Tiska Mariborska tiskarna d. d.